

آلرژی به دستکش پزشکی لاتکس و درمان آن Latex allergy

دکتر رحمت سخنی از مرکز آموزشی درمانی امام خمینی (ره) اورمیه

لاتکس توسط گیاهی بنام *Hera brasiliensis* تولید می شود و به شکل مایع شیری رنگ می باشد این محصول در صنعت طی پرورش های گوناگونی و اشکال مختلف مثل دستکشها بادکنکها و ... به کار می رود . در کارخانه های تولیدی به این مورد ، مواد شیمیایی افزوده می گردد تا دوام کالای تولیدی افزایش پیدا کند و با اکسیژن موجود در هوا فعل و انفعالات انجام ندهد .

محصولات زیادی وجود دارند که در ساختار آنها لاتکس به کار رفته است ولی عمده محصولاتی که منجر به واکنش های آلرژیک می شوند دستکشها ، بادکنکها و کاندوم می باشند . ندرتاً دیده شده است که فرد حساس به لاتکس با کالایی چون نوار پلاستیکی - مداد پاک کن قسمتهای لاستیکی اسباب بازی یا اجزای پلاستیکی تجهیزات طبی ، نوارهای موجود در

لباس یا سرشیشه و پستانک شیرخواران واکنش بدهد

انواع واکنشهای آلرژیک در افراد حساس به لاتکس

عمدتاً دو نوع واکنس آلرژیک به لاتکس ممکن است رخ بدهد .

۱- واکنش حساسیت تاخیری به صورت آگزمای تماسی که ۳۶-۱۲ ساعت بعد از تماس با محصولات حاوی لاتکس روی می دهد و بیشتر در افرادی که دستکش لاتکس استفاده می کنند دیده می شود به طوری که روی دستها یا حتی قسمتهای دیگر بدن که در تماس بوده ضایعات ایجاد می شوند . البته آگزمای تماسی به دنبال حساس شدن به مواد شیمیایی که حین تولید محصولات حاوی لاتکس استفاده می شود نیز رخ می دهد . این نوع حساسیت معمولاً واکنشهای تهدید کننده حیات ایجاد نمی کند .

۲- واکنش حساسیت فوری یا با واسطه IgE : شدیدترین و جدی ترین واکنش آلرژیک به لاتکس است و مثل انواع دیگر آلرژی وابسته به IgE بیماران قبلاً در معرض لاتکس قرار گرفته اند و IgE اختصاصی علیه لاتکس در آنها وجود دارد . در مواجهه های بعدی علائمی چون خارش - قرمزی - تورم - عطسه - خس خس ممکن است رخ دهد و ندرتاً بیمار ممکن است واکنش های مهلک مثل آنافیلاکسی به صورت شوک تنفسی شدید - افت فشار خون و ... نشان بدهد که اگر سریعاً درمان نشود . می تواند کشنده باشد

شدت واکنشهای حساسیتی به لاتکس به دو عامل بستگی دارد :

الف - میزان و درجه حساسیت فرد

ب - مقدار ماده حساسیت زا (آلرژی) که وارد بدن فرد شده است شدیدترین حالت وقتی است که لاتکس در تماس با قسمتهای مرطوب بدن و یا ارگانهای داخلی (حین عمل جراحی) قرار بگیرد . در این شرایط میزان زیاد آلرژی جذب خواهند شد . لاتکس ممکن است از طریق هوا انتشار یابد و باعث علائم تنفسی گردد . به عنوان مثال پروتئین های لاتکس به پودر (آرد ذرت) دستکش چسبیده و در هوا منتشر میگردند . هنگام استفاده از دستکش لاتکس حاوی پودر - ذرات معلق در هوا از طریق تنفس استنشاق می شود و در تماس با بینی و چشم قرار گرفته و باعث ایجاد علائم می گردد . غلظت و تراکم بالای این ذرات معلق در هوای اتاق عمل و ICU وجود دارد که اندازه گیری

ایمنی شغلی در بیمارستان سیدالشهداء (ع) فارسان

شده است. برای کاهش این واکنش ها از دستکش بدون پودر و یا دستکش های ساخته شده از جنس نیترون و یا ونیل استفاده می شود.

شیوع آلرژی به لاتکس گروه خاصی از افراد که به طور مکرر در معرض لاتکس هستند شانس بالایی در واکنش های آلرژیک با واسطه IgE نسبت به لاتکس دارند. این گروه های خاص شامل:

افراد مبتلا به spinal bifida (ناهنجاریهای ستون فقرات)

افراد مبتلا به بیماریهای مادرزادی سیستم ادراری که نیاز به جراحی های مکرر دارند.

در این دو گروه ۵۰٪ شانس وجود دارد که حساسیت به لاتکس نشان بدهند.

پرسنل بهداشتی - درمانی و کلیه افرادی که نیاز دارند از دستکش لاتکس استفاده کنند ۱۰٪ شانس حساسیت به لاتکس دارند.

کسانی که بطور مکرر به دلایل گوناگون نیازمند جراحی یا اقدامات طبی بوده اند که باعث شده است مکرراً در تماس با دستکش لاتکس قرار گیرند

کارگران کارخانجات لاستیک سازی

در فرد بالغ طبیعی شانس حساسیت به لاتکس حدود ۶٪ است با توجه به اینکه برخی میوه ها حاوی آلرژی های مشابه به لاتکس هستند. فردی که حساسیت به لاتکس دارد ممکن است نسبت به این میوه ها که شامل موز - کیوی و شاه بلوط است نیز حساسیت نشان بدهد.

ارزیابی و درمان

اولین اقدام در جهت درمان آلرژی به لاتکس مراجعه به آلرژیست است متخصص آلرژی پس از گرفتن شرح حال و معاینه - تست های تشخیصی لازم را توصیه خواهد کرد. اگر فردی حساسیت به لاتکس دارد ضمن اینکه باید خانواده و همکاران وی از این موضوع اطلاع داشته باشند باید گردن بند و یا دستبندی که مشخصات بیماری و حساسیت او را ثبت کرده به همراه داشته باشد.

همچنین به همراه داشتن epinephrin (اپی نفرین خود تزریق) هنگامیکه خطر آنافیلاکسی وجود دارد. برای این افراد ضروری است ضمناً لازم است بیمار حتی المقدور از تماس با ترکیبات حاوی لاتکس اجتناب کند و در صورت نیاز به استفاده از دستکش از نوع ساخته شده از جنس ونیل یا نیترون استفاده کند و اگر فردی علائم تنفسی شدید در واکنش به لاتکس دارد باید از محیطهایی که تراکم بالای ذرات معلق لاتکس در هوا را دارد (محیطهایی که دستکش لاتکس حاوی پودر استفاده می شود) پرهیز کند.

استفاده از کاندوم لاتکس دار نیز در این افراد مشکل ساز است. کاندوم بدون لاتکس گرچه در پیشگیری از حاملگی موثر است ولی از عفونتهای ویروسی ناشی از مقاومت مثل HIV (عامل بیماری ایدز) جلوگیری نمی کند.

<http://www.rs272.com>

<http://www.sahand272.blogfa.com>

<http://www.rs272.parsiblog.com>

ایمینی شغلی در بیمارستان سیدالشهداء (ع) فارسان

SOKHANI URMIA--Dr.RAHMAT WEST AZERBAIJAN

+ نوشته شده در دوشنبه هجدهم خرداد ۱۳۸۸ ساعت ۱۷:۲۹ توسط دکتر رحمت سخنی